ווי אַ קעניג לעקט האָניק

אינעם לאַנד כוירעז איז געווען אַ קעניג, וואָס האָט גע־קעניגט בלויז מאָנטיק און דאָנערשטיק. דינסטיק, מיטוואָך, פרייטיק און שאַבעס האָט ער אין גאַנצן נישט געקעניגט. זונטיק פלעגט ער זיך אַמאָל אַרויפכאַפּן אַף אַ שאָ צוויי אין דער קעניגעריי און אָפּקעניגן אַף גיך, און אַוועקגיין אַהיים און זיך אַרומוואַשן און זיך זעצן לעקן האָניק פון אַ סלאָיעקל אַרויס...

אין לאַנד כוירעז האָט קיינער נישט געוואוסט, אַז דער קעניג קעניגט אַזוי ווינציק, און אַז די קעניגעריי שטייט ליידיק פינף טעג אַ וואָך און מע צאָלט אומזיסט דירע־געלט. אַז דער קעניג לעקט האָניק פון אַ סלאָיעקל אַרויס — האָט אויך קיינער נישט געוואוסט, ווייל ער פלעגט דאָס טאָן ביש, בישטי, בישטיקע. די קייזערלעכע דינער פלעגן אַראָפּלאָזן די פאָרהאַנגען, אויס־לעשן די ליכט, פאַרהאַקן די שלעסער, אַריינגאַרן אַלע שאָטנס אין זעק אַריין און זיי אַרויסטרייסלען אין דרויסן אַרויס. דערנאָך פלעגט דער הויפּט־געזאַזאַ אַ מאַך טאָן „ענד־אַל־אַ־מאַר־שאַק־סים" — און דאָס איז געווען אַ סימען, אַז דער

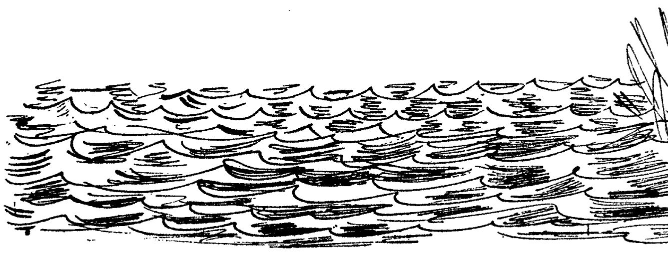

קעניג מעג שוין אַרייַנ־
שטופּן די צונג אין
סלאַיעקל און נאַשן . . .

אָבער אַ מענטש איז
נישט מער ווי אַ מענטש.

און אַ וועלט שלאָפט
נישט.

און ווענט האָבן אויערן.

איז מען געוואָר געוואָרן.

ווי אַזוי איז מען גע־
וואָר געוואָרן? וועל איך
אייך דערציילן.

די קלוגע לייט פון לאַנד
כּוירעז האָבן אונטערגעשטעלט אַ שפּיאָן, וואָס האָט אונטער־
געוואָרפן דעם קעניג אַ סלאַיעקל מיט אַ שמאָל פּיסקעלע. וואָס
ווייסט דער קעניג? אַ סלאַיעקל איז אַ סלאַיעקל. שטופּט ער
צום ערשטן אַריין אַ פינגער (אַזוי פלעגן זיך די עלטסטע קעניגן
פון כּוירעז פירן) און פאַרזוכט. זיס? זיס. פרעגט ער נישט
קיין סאַך און נעמט און שטופּט אַריין די צונג און — מע־ע, ער
קאָן זי נישט אַרויסשלעפּן צוריק.

שפּאַנט דער קעניג פון כּוירעז אַרום אין זיין פּאַלאַץ. דאָס
סלאַיעקל טעלעפּעט זיך פאַרן מויל, און ער וויל עפּעס זאָגן
און קאָן נישט.

טרייבט מען צונויף די כאַכאָמים מיט אַ בייטש און מע
פייפט צונויף די שטערנזעער און מ'זאָגט זיי:

— דער קעניג קאָן נישט אַרויסנעמען די צונג פונעם
סלאַיעקל — טוט עפּעס, ווייל ס'איז ניט שיין, אַז אַ קעניג זאָל
אַרומגיין מיט אַ סלאַיעקל אַף דער צונג.

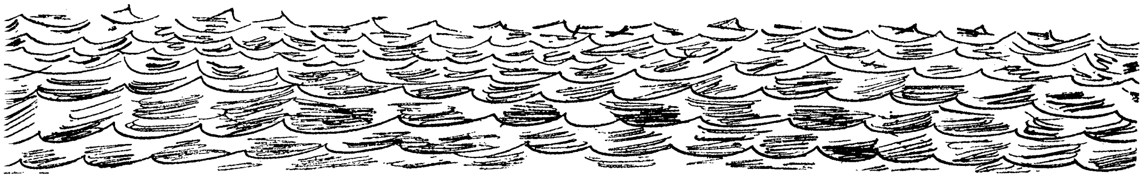

האָבן די כאַכאָמים מיט די שטערנזעער זיך גענומען רייבן די שטערנס מיט די פויסטן, אַז זיי האָבן שיר ניט אויסגעריבן לעכער, אָבער זיי האָבן גאָרנישט אויסגעטראַכט. האָבן זיי גענומען און פאַרהויבן די לאַנגע בערד אַף די הענט אַרויף — נעענטער צו די אויגן און געזוכט אין די בערד, עפּשער וועלן זיי ד אָ ר ט עפּעס געפינען, אָבער ס'איז געווען אַרויסגעוואָרפן.

אַ טאָג מיט אַ נאַכט זיינען די כאַכאָמים מיט די שטערנזעער געזעסן און געטראַכט, און געטראַכט און גאָרנישט אויסגעטראַכט. דערנאָך האָבן זיי געטרונקען קאַווע מיט סמעטאַנקע (סווּיט־קרים), און ווידער גאָרנישט אויסגעטראַכט. דערנאָך האָבן זיי געגעסן האַליפּיטשעס און ווידער גאָרנישט אויסגעטראַכט.

אַפן דריטן טאָג איז אַ קעניגלעכער שטאַפעט געקומען און געזאָגט :

— ווער פון די כאַכאָמים און די שטערנזעער עס וועט נישט קאָנען אויסטראַכטן עפּעס אַ פאָרטל ווי אַזוי צו ראַטעווען דעם קעניג, דער וועט מוזן קאַטשען אַרבעס מיט דער נאָז איבער דער גאַנצער שטאָט, אַהין און צוריק, אַנישט — אויפהענגען !

האָבן זיבן אַלטע כאַכאָמים געקאַטשעט אַרבעס מיט די נעז. די איבעריקע זיינען דערווייל געזעסן און געטראַכט, ווי אַזוי צו ראַטעווען דעם קעניג.

— שאַ, ווייסט איר וואָס ? — האָט זיך איין שטערנזעער אָנגערופן — לאָמיר נעמען דעם קעניג און אים אַוועקלייגן אין דרויסן, און אונטערלייגן אַ קאָוואַדלע אונטער זיין צונג און דערלאַנגען אַ קנאַק מיט אַ האַמער, און צעברעכן דאָס סלאָיעקל.

— און וואָס וועט זיין מיט דער צונג ? — האָט אַ כאָכעם געפרעגט.

— די צונג ? — האָט געזאָגט דער שטערנזעער — מיט דער צונג איז טאַקע ביטער.

— בע־בע־בע — ווען נישט די צונג ! ! — האָט געזאָגט דער עלטסטער כאָכעם און אַ שטופּ געטאָן אַן אַרבעסל מיט דער נאָז . . .

— עפּשער וואָלט מען — האָט זיך אָנגערופן אַ כאָכעם

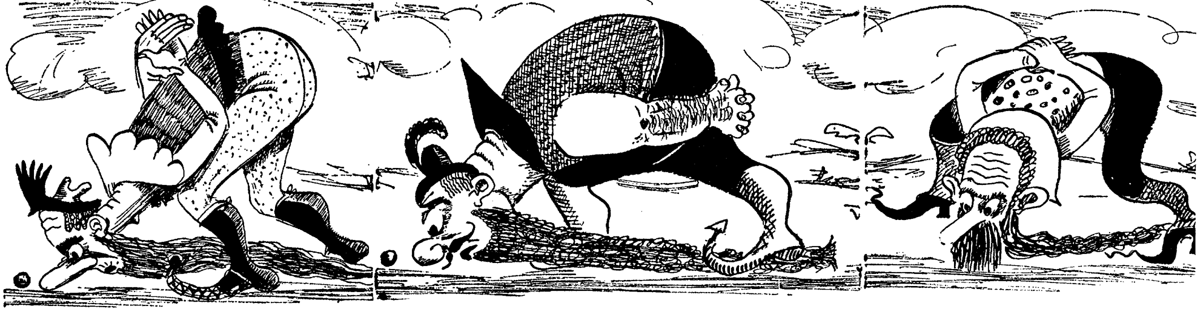

אַ ביסל אַ זאַיקעוואַטער — עפּשער וואָלט מען דעם קעקעניג אויסגעזעצט די צעציין, ווען ער קעקענען האַלטן ס׳סלאָיעקל אין מעמויל און קעקיינער זעזאָל נישט וועווייסן?

די כאַכאָמים און שטערנזעער האָבן זיך איבערגעקוקט. די זיבן, וואָס האָבן געקאַטשעט אַרבעסלעך, האָבן אַרויסגעלאָזט אַ געלעכטערל און ווייטער געקערט די ערד מיט די שיינע בערד, און קיין אייצע איז נאָך אַלץ נישט געווען.

דערווייל האָט מען אין לאַנד כוירעז פאַרשפּרייט אַ קלאַנג, אַז דער קעניג לעקט האָניק. האָבן מיר איינמאָל אַוועק! און אַז דאָס, וואָס ער האָט געלעקט האָניק, איז אים נעבעך אויסגעפאַלן באָקאָם — האָבן מיר צוויימאָל אַוועק! און פאַרוואָס קומט אים י אָ צו לעקן האָניק און אונדז נ י ש ט? — האָבן מיר דריי מאָל אַוועק!

די רעפּובליקאַנער האָבן באַלד אָנגעשאַרפט די מעסערס און זיינען אַוועק צום קעניג. און דער עלטסטער האָט אַ טופּע געטאָן מיטן פוס און אַ מאַך געטאָן אַף דאַטש, מיט אַ גראָב קאָל, קעדיי איבערצושרעקן דעם קעניג:

— וואָ האָבן זי די טררראָנע?

— אָלאָרטענלאָ שלייט ער דער טראָל! — האָט געענטפערט דער קעניג מיטן סלאָיעקל אַף דער צונג.

(דאָס האָט געהייסן — אָט-דאָרטן-אָ שטייט דער טראָן!)

— שאָקלט אים! — האָט באַפוילן דער עלטסטער, — שוין צייט, אַז דער קעניגלעכער טראָן זאָל זיך אָנהויבן שאָקלען!

די רעפּובליקאַנער האָבן גענומען שאָקלען דעם טראָן אַהין

און צוריק ביז זיי האָבן אויסגעבראָכן אַ פּיסל. ערשט דעמאָלט האָבן זיי זיך באַרואיקט און זיינען אַוועק — עסן הייסע פלאַמפלעץ מיט פּוטער.

אַוועק די רעפּובליקאַנער, זיינען אָנגעקומען די דאַמעקראַטן און גענומען שרייען און פאָכען מיט די הענט:

— וואו איז ער, דער קעניג? וואָס הייסט דער קעניג לעקט האָניק, און מיר — נישט?

— איר לעטאָך וואָסכאָל געלוילט! — מאַכט דער קעניג, דאָס האָט געהייסן: „איר זעט דאָך וואָס איך האָב געפּויעלט!"

— יאָ געפּויעלט, נישט געפּויעלט — מאַכט דער אַסעמבלימאַן פון 39טן דיסטריקט, — דערווייל האָט איר געלעקט האָניק און מיר — נ י ש ט!

איז דער קעניג אַרויס אַפן גאַנעק, צוזויפגערופן זיינע שווער-און-שוויגער און אויך דעם אַלערהעכסטן אויפזעער איבער די קעניגלעכע האַקמעסערס, און אויך אַלע כאַכאָמים און שטערנזעער, און דער קעניג האָט געהאַלטן אָט אַזאַ מין רעדע מיטן סלאָיעקל אַף דער צונג:

„פּליילט און בילגעל!

„מיל אַלע האָלעזאַל פאַרסאַמלט מיט דעם צלעק צו באַלאַכטן די לאַלע פון אולזעל לעליגלייך . . . איך גלויל מיילע פּליילט און בילגעל, אַז ס'איז ליש לויטיק צו ריידל קאָסאַך . . . ס'איז וואָ, מיילע פּליילט, אַז כאָ געלעקט האָליק, אָבער — וויי צו מיל וואָס איך האָל דאָס דערלעלט . . ."

אַז די קייזערלעכע שווער-און-שוויגער און דער אַלערהעכסטער אויפזעער איבער די קייזערלעכע האַקמעסערס און כאַכאָמים און שטערנזעער האָבן דאָס דערהערט, האָבן זיי אויסגעבראָכן אין אַ גרויס געוויין, און האָבן אָנגעוויינט אַ גאַנצן יאַם. און דער קעניג האָט זיך אויפגעזעצט אַף אַ שיף און זיך געלאָזט איבער דער וועלט — מיטן סלאָיעקל אַף דער צונג און מיטן טאַם פון ג ע ו ו ע ז ע נ ע ם האָניק צווישן די געלעציין, וואָס סטאַרטשען אַפּיר פון אונטער אַ קעלבערנער ליפּ.

פיר-און-פופציק